

TOPOLA

BILTEN JUGOSLOVENSKE NACIONALNE
KOMISIJE ZA TOPOLU

1

1957

TOPOLA

BILTEN JUGOSLOVENSKE NACIONALNE KOMISIJE ZA TOPOLU
BULLETIN DE LA COMMISSION NATIONALE YOUGOSLAVE DU PEUPLIER

GOD. I

JANUAR—MART. 1957

BROJ I

REDAKCIONI ODBOR:

inž. DIMITRIJE BURA — inž. JEFTA JEREMIĆ —
inž. ĐORĐE JOVIĆ — inž. BRANISLAV MARIĆ
inž. JOVAN SABOVLJEVIĆ — inž. BRANISLAV
ŠIKIĆ

ODGOVORNI UREDNIK

Inž. BRANISLAV MARIĆ

TEHNIČKI UREDNIK

MILUTIN M. VUJOVIĆ

novinar

IZDAVAČ:

JUGOSLOVENSKA NACIONALNA KOMISIJA
ZA TOPOLU

UREDNIŠTVO I ADMINISTRACIJA: Beograd, Zmaj Jovina 21 / Bilten izlazi tromesečno /
Godišnja pretplata 400.— / Tekući račun kod Narodne banke FNRJ 103-T-1010 / Savez poljopr.
šum. komora FNRJ — za bilten Topola / Telefon 24-220

ŠTAMPARIJA SAVEZNOG ZAVODA ZA STATISTIKU — BEOGRAD, KNEZA MILOŠA 20

Uz prvi broj „Topole“

Pokret gajenja i industriskog iskorišćavanja lišćarskih vrsta brzog rasta naglo se širi i dobija međunarodne razmere. Sve veća potražnja drveta, a naročito sirovine za celulozu i hartiju i rapidno smanjenje svetskog šumskog fonda (u prvom redu četinarskih zaliha), naterali su čoveka, da upotrebljava i one vrste, koje ranije nisu ili su neznatno korišćene. Tako topola, pa u zadnje vreme i vrba, lipa i neki drugi meki lišćari, koji su do nedavno smatrani i nazivani šumskim korovom, postaju vrste od prvorazrednog ekonomskog značaja.

Uzgoj i industrisko korišćenje topola pićinje još pre Prvog svetskog rata. Pokret uzima šire razmere između dva velika rata, ali je još uvek spontan i nepovezan. Posle Drugog svetskog rata, zadnjih 10 godina, uzgoj topola ulazi u red važnih zadataka svetske privrede.

Jugoslavija ima dosta i dobrih uslova za uzgoj topola, po čemu spada među prve države u Evropi. Osim toga, mi imamo i veliki interes i potrebu da uzgajamo topole i sve one druge vrste koje brzo prirašćuju. Iako po šumskim površinama spadamo u red najšumovitijih zemalja u Evropi (nalazimo se na šestom mestu), prosečni godišnji prirast po hektaru (3,14 met.³) i ukupan prirast (18,5 mil. m³) je nezadovoljavajući i jedva može da podmiri naše potrebe. A one iz dana u dan sve više i sve brže rastu. Naročito smo kritični u celuloznom četinarskom drvetu. Naša industrija celuloze i hartije, koja je tek u početnoj razvojnoj fazi, već danas teško podmiruje potrebe četinarskom sirovinom, sve više se orijentiše na topolu, vrbu i lipu. Ovi sortimenti su tražena roba i na inostranom tržištu.

Drvo mekih lišćara troši i industrija šper-ploča, panela, furnira, lesonita i ploča iverica. Ono se upotrebljava i u proizvodnji šibica, olovaka, u građevinskoj stolariji, za ambalažu i za mnogovrsne zanatske izradevine.

Dakle — s jedne strane široka i rastuća upotrebljivost topolovog drveta, a s druge strane brz porast i prirast topole (na zapadu postižu već i 50 m³/h godišnje), učinili su, da je topola postala po svom ekonomskom značenju skoro drvo broj 1.

Rekosmo da imamo dobrih, upravo prvorazrednih uslova za uzgoj topole. Naročito u Vojvodini, u Hrvatskoj i u Makedoniji. Nažalost, te su mogućnosti slabo iskorišćene. Prema nepotpunim podacima, danas pod topolovim šumama imamo svega oko 27.000 ha. Međutim, mogućnosti su znatno veće i površine topolovih kultura bi se, uz malo više napora, mogle popeti i do 150.000 ha. I to samo u ravničarskim krajevima. Međutim, u zadnje vreme se sve više usavršava tehnologija korišćenja lipe i jaseke u hemijskoj preradi drveta. A te obe vrste brzo prirašćuju i mogu da uspevaju i na terenima našeg srednjogorja. Takvih zemljišta ima u nas bar 100.000 ha. Ukupno dakle — imamo oko 250.000 ha šumskih površina na kojima bi smo mogli uspešno uzga-